

መትከል ስርዓት ህግደፍ ምስ ታሪኽ ቃልሲ ህዝቢ ኢርትራ ፊት ንፊት ይራጸም

ኣብ መጀመርያ 2020 ዓ.ም መራሒ ጸቢብ ገዳክ ህግደፍ ምስ ገዜጠኛታት ቲቪ ኤሬ(ERI-TV) ኣብ ዝገበሮ ቃክ-መሕትት፡ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳይ ኢትዮጵያ ኣትዮ፡ " ኣብ ዝሓለፉ ዓመታት ህዝቢ ኢትዮጵያ ገሬሕ ዕድል ኣጥፊኡ" ክብከኑ ተዘራቡ። ብምቅጻይ ድማ "ዝኸፈኸ ናይ ሕብረተ-ሰብ ፍልልያት፡ ምትፍናን፡ ፍልልይ ብሔራትን፡ ዝዓበየ ሃሰያ ኣብ ህንጻት ሃገር (**National Building**) ኢትዮጵያ ኣሰጸቡ" ኢኮ። ሕጂ ግና "**(Game Over)** ብናህና ቋንቋ ይኣክል" ክምዝበክ ይዘበር። ቀዲኹ "ኣቲ ዝያዳ ዘሰክፍ ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ክንድርጋን ክንድርጋን ዘሎና ናይ ኢትዮጵያ ምዕባል ምሕያል ዝምድና፡ ናይ ዝሓለፈ.80 ዓመታት ገዲፍና ናይ 30 ዓመታት ገምጋም ምግባር ኣዩ ዘድሊ" ኢኮ ገኪዱ። ኣብቲ ቃክ- መሕትት ብተወሰነ፡ "ኢትዮጵያ ናብ ዝኸፈኸ ከይትወድቅ ክንምክቶ (**ህዝቢ ኢርትራ**) ኣለና፡ ህዝቢ ኢትዮጵያ ብሰለም ክነብር ኣለዎ፡ ሕግቕ ኹነታት ኣዩ ዘሎ። ናይ ፖለቲካ ሕርያታትን ብሰለትን መርሓ ጎደናን የብሎምን" ዝብከኑ ፖለቲካዊ ትንታኔ ሂሳብ ነይሩ። ሸቡ ንፖለቲካዊ ሃይሲ ድዩ ዝዛረብ ዘኩ ወይስ ናይ ብሓቂ መርገዲኡ ኣዩ ዝገልጽ ዘኩ? ዝብከኑ ምድኅጋር ይፈጥረኩን። ብርግጽ ኣሲሶስ "ካብ ጳጳስ ንላዕሊ ካቶሊክ ምዃን(**To be more catholic than the Pope himself**)" ክም ዝብሃል፡ ካብ ኢትዮጵያውያን ንካክሰኪ ሓካይን ተቐርቋሪን ኢትዮጵያ ክይኑ ክምድር ንሰምዖ ኣክና። ድሕሪ ባመትን መንፈቕን፡ ሕጂ ኣብ ባይታ ዘከወ ክውኅነትን ጭብጢታትን ኣንታይ የመክኩቱ? ንዝብከኑ ሕቶ ድኡርና ክንፍትሾ ኢና።

ኣቲ ናይ ኢትዮጵያ ሕቶ ቅድሚ ምምህሶ ግን፡ ኣቲ ኣዚዩ ዘርመሙሲ ሕንቅክሕንቅኪተይ ዝኾነሲ ካብ ክበይ ክውጽኦ ሞ ክፎኸሲ፡ ካብ ኣንብብቲ ሰብ-ብርኪ ኣውን ክምዚ ክማይ ክምዘከወ ሰክዝኣምን፡ ክገክጽን ክምጥቶን ንኣንባቢ ኣቕፊታ ኣሕትት። ካብ ሰነፍ ኢርትራውነት ብምብጋስ፡ ነቲ ወክቀ - መካኸ ናይ 80 ዓመት ገዲፍና ናይ 30 ዓመት ገምጋም ዝምድና ምስ ኢትዮጵያ ኣዩ ዘይክየና ዝብከኑ መረመምን መሰደመምን፡ መሰረት ትንታኔኡ ካበይ ተበጊሶ፡ ሰክምንታይ ክምኡ ኢኮ፡ ዕክምኡኸን ኣንታይ ንምውቃዕ ኣዩ ዝብኩ ተኣፈፍቲ ሕቶታት ኣጨኒቐሙሲ። ንምዳሩ ዝኣክክ፡ ምስ ኢትዮጵያ ዝጸንሓና ዝምድና ሕግቕ ይኹን ጽቡቕ ጥራይ ናይ 30-ዓመት ገምጋም ምግባር ኣዩ ዘድሊ ይብል ኣሎ። ብሓጸሩ ኣብ 40ታት፡ 50ታት፡ 60ታት ክሳብ 91 ዓ.ም. (**ናጽነት ኢርትራ**)፡ ኢትዮጵያ ብግዜ ሃይለስላሴ፡ ዝፈጸምቶ ቅንጽለን ግፍራታትን፡ ብግዜ ደርጊ፡ ኣብ 30-ዓመት ዘመነ-ገደሊ ንናጽነት ዝሃለቐ ሂወት 65 ሺሕ ሰማእታት ዝተቐትሉ ዜጋታት ዝተቐጸለ ዓድታት ዝበረሰ ንብረት ገምጋም ኣየድልዮን ኣዩ ዝብል ዘሎ። ኣብዚ ኣቲ ገክብብ ምስጢር ብሓጸሩ፡ ንስርዓት ኣምሓራ ነጻ ወይ ሓራ ንምግባር ኣዩ። ሃይከሰካሰ፡ "መሬታ ኣምበር ህዝባ ኣይድክየናን"። ደርጊ "ኣምቢ ያክ ሰው፡ ጥዩት ኣግርሰው" ብዝብከኑ ጨርሖታት ንምድናት ህዝቢ ኢርትራ ዝኣክኩም ዝገበሩ፡ ገምጋም ኣየድክየን ኣዩ ዝብከኑ ኣማሚ፡ ንሰማባኡ ኢርትራዊ ዜጋ ዝድንገድ፡ "ክበልዕዎ ዝደለዩ ኣሳንገባሕሲ ዛግራ ይብልዎ" ኣዩ ንዓይ። ሰክምንታይ "ሓደ ህዝቢ ኢና፡ ክልተ ህዝቢ ኣዩ ዝብል ሰብ ታሪኽ ዘይፈልጥዮ" ዝብከኑ ሰነ- ሞንተ ተጠኪቡ ሓሲቡ (**calculated/planned**) ዝፈንጅሮ ሰምባ ካብዚ 'ዩ ዝነቅኩ፡ኣቲ ዓቢይን ቀንድን ክፋል ታሪኽና ዘይዝክርን ዘይጠቅሰን ዝግበር ገምጋም ዝምድና ኢትዮጵያ ምስ ታሪኽ ወሎዶታት ቃልሲታት ህዝቢ ኢርትራ ብቕጥታ ኣዩ ዝራጸም (**collide**) ።

መራሒ ጸቢብ ገዳክ ህግደፍ፡ ብሃንጸበት ሓክዩ ኢትዮጵያ ክይኑ ምቕራቡ ንብዙሓት ኢርትራውያንን ንትዮጵያውያንን ንባክምን ኣደናጊሩን ኣገራመን ይኸውን። ገክ ኢርትራውያን ግን ኣብዚ ዝሓከፈ 20 ዓመታት፡ ፖለቲካዊ ምዕባክ ህግደፍ ብኣትክሮ ዝተኸታተኩ፡ ኣብ ሓደ ወገንን ዕካማን ዘነጸጸሩ ናይ ጸክኣን፡ ጸክመን፡ቅርሕን፡ ፖለቲካዊ ቅንጽኣን ኣብ ክሩምቶ ነኺሱ ይኸይድ ክምዘነበረ ተገንዚቦም ኣዮም። ህዝቢ ኢርትራ ብ"ጸቢብ ዓሌታዊ ጃንዳ ወያኔ" " ከደምቲ ኣመሪካ" "መጋብሪያ ወጸኢ ሓይልታት" ወዘተ ብዝብኩ ቃካት፡ ኣኣዛኑ ን20ዓመታት ጸሚመን ኣዮን። ኣቲ ኣብ ሰክጣን ዝነበረ፡ ስርዓት ኢሂወደግ ብባብካካነት ወያኔ ዝምራሓ ይኹን ኣምበር፡ ብወከክቲ 4 ብሄራውያን ክክካት ህዝብታት ኢትዮጵያ ዝቐመ ኣዩ ዝነበረ። ካብኣን ክክተ ባበይቲ ክክካት ኣምሓራ (**ታሪኽውያን ዝሓከቲ ኢትዮጵያ**) ኣይምድን ምጥቃስ ይኣክክክ። ሰክምንታይ ድኡ ብጥቁክ ወይ ፍክይ ኣቢካግ ጃንዳ ወያኔ፡ ጃንዳ ወያኔ ኣንደበካግ ምምራር ኣድክዮ። ናይ 50 - ዓመት ጸክኣትና ድኡ ስርዓት ኣምሓራ፡ ስርዓታት መዝክኣቲ ሃይከሰካሰን ደርጊን ኣንድዮም፡ ወያኔ ድኡ ምባሰ 'ዮም ግዚኡውና ደመና ጸክኣትና ክኾነ። መክሱ ቀኪኪን ብሩህን ኣዩ። ንህዝቢ ኢርትራ ጸክኢኸን

ልዑላውነት ኤርትራ ከይድሬር ኤርትራዊ ዜጋ ሐቢርካ መክት

ኢትዮጵያ አይነት አንታዳኝ ጅንደ ወያኔ አዮም ኢኩ ብሔራትን ስርሕን ከአምሳይ ሰዓዊት፣ አብ ዝኾነ መደረሕን ቃክ- መሕትታትን ከምኡ ድማ ብጋዜጣ ሓደስ ኤርትራን፣ ኤሪ-ቲቪን ንዓምታት ክገገሙዎ ዝጸንሑ ጽቡቕ ናይ ምስይጣን ጎሰንስ ክዩ ነይሩ። ኦቲ ሓቂ ድኣ፣ ኦቲም ካብ ግዜ ገድሊ ጀሚሮም፣ ድሓር ድማ ድሕሪ ናጽነት ኤርትራ ከይተወለወሉ ነቅ ዘይብል ኣብ መትከል ርእሰ-ውሳኔን ልዑላውነት ሃገርና ኤርትራ ዝኣመኑን ዝደገፉን ዝኣወጁን ትግራይን ኣንድዮም፣ ምዕስ ኣምሓሩ ኮይኖም። በቲ ካከሕ ወገን ድማ፣ ንዓና ኤርትራውያን፣ ናይ መግዛኦቲ ታሪኽናን ታሪኽ ሃገርናን፣ ናይ አባሓጎታትና፣ ናይ አቦታትና፣ ናይ አሓትና፣ አሓውትና፣ 20+30 ዓመታት ዝወሰደ ሰካሚውን፣ ብረታዊ ደማዊ ቅኔሲ፣ ክንርስዎ ክዩ ከአምናና ዝጸሰር ዘኩ። ቅድሚ ናጽነት ኤርትራ ዝነበሩ ሰርዓታት ኢትዮጵያ ንህዝቢ ኤርትራ ከምዘይሕክፍ ጨርሖታት አንዳቅዮሩ አንዳደርዕዎን አግዛዮምን ክንሰም። "ሓደ ህዝቢ ኢና" ኢኩ ነቲ መሪር ታሪኽና ክባብጥን ክባጽምን ፈቲኑ። ድሕሪ ናጽነት ክሕ ንቶም አብ መሪሕነት ኢሂወደግ ዝነበሩ፣ ሰብ ስልልጣን ኣምሓራን ኦሮምያን ንሓፉ ንውያኔ ነጸኩ ምስይጣንን ነዚ ሕጂ ዝገብር ዘኩ ወፍሪ ሰራዊት ኤርትራ አብ ትግራይ፣ አብ ኩሩምቲ ነኺሰም ዝጸንሑ ቅርሕንቲ ሕን ንምፍጻይ ክዩ። ብዝኾነ መልካ፣ ኣዋናዊ መርገጺ ስርዓት ህግደፍ ምስ ፍትሓዊ ታሪኻዊ ቅሊሲ ህዝቢ ኤርትራ ዘይቃይ፣ ኣኳድኣ ፊት ንፊት ዝራጸም ኮይኑ ንረኽቦ።

ብርግጽ መራሒ ጸቢብ ጉጅክ ህግደፍ ከምቲ አብ ቃክ- መሕትት ዘማሓካከፎ መክሕኽቲ ፣ አብ ውሽጣዊ ጉዳይ ኢትዮጵያ ብግብሪ ኢዱ አክትዮ፣ ሰራዊት ኤርትራ ናብ ሰሰባት (**merceneries**) ተቐይሮም፣ አንዳዳዳም ሃገር ወሪሮም ይህውኹን፣ የባሳብሱን ንምአማኑ ዘጸግሙ፣ ይቐትኩን ደቀ- ንስትዮ ይሰምጹን፣ ንብረት ህዝቢ ይራሰዩን፣ የብርሱን፣ ሞራካውን ሕጋዊን ታሪኻዊ ገበን ይፍጽሙ አክዉ። ስከዝኾነ ድማ አብቲ ቃክ- መሕትት ዝሃቦ ትንታኔ ንፖከቲካዊ ሃክቢ ከምዘይነበረ ብግብሪ ተረጋገጹ። ጉጅክ ህግደፍ ናብ ትግራይ ሰራዊት ክኢኹን፣ ንኢትዮጵያ ሰካምን ምርግጋኽን ድዩ አምጺኡ ወይስ ህክቁት ሂወት ሰብን፣ ጥሚትን፣ ሰዳትን፣ ምዝንብካት አንቲኩ? ናተይ መከሲ ወይ ርክይቶ ዘድክዮ አንሳን። መካከ ሃክም መኪሳቶ አካ፣ "ሰራዊት ኤርትራ ሰላማውያን ሰባት ይቐትሉ ኣለዉ ፣ ጸታዊ ዓመጽ ይፍጽሙ ኣለዉ፣ ንብረት፣ ትሕተ-ቅርጺ- የዕንዉ ኣለዉ፣ ብቅጽበት ካብ ትግራይ ክወጽኡ ኣለዎም" ዝብኩ ምሕጽንታ ስምሰታ ጠከባት ዝሓዘኩ ብባባይቲ ናይ መድፍ ማዕከናትን፣ ወርያት ጋዜጣዊ ትካካትን፣ ናይ ብዙሓት ሃገራት ደገኩማሰደውያን፣ ክኡኻት ወድብ ሕቡራት ሃገራትን፣ ተጣብቅቲ መሰከ- ደቂ- ሰባትን ብተደጋጋሚ ክቐርቡ ንሰምሰን ነኑብብን አኩና። ክሓድቲ መራሒቲ ህግደፍን ፓርቲ- ብክጽግናን፣ ውክቀ- መካኺ ኢሳያሰን መሻሪኹቱ ደብ አብይን ገና ጸማም አዝኒ ሂሰሙኩ አክዉ። ካብዚ ሓኪፉ ውን፣ "ሰራዊት ኤርትራ ኣብ ውሽጢ ክልል ኦሮምያ ይንቀሳቐስ ኣሎ" ዝብኩ ሓቅነቱ ገና ዘይተርጋገጸ ዜና ይነፍስ አኩ። አቲ አብ ትግራይ ዝወከደ ባርዕ ሓዊ ከይኣኽኩ አብ ክከከ ኦሮምያ አቲዩ ንኢትዮጵያ ከረጋገኽ ዝይኮነሱ። **ንምምብርካኽ ህዝብታት ትግራይን ኦሮምያን ኣብ ትሕቲ መለኺ ስልጣን መሻርኽቲ ዶር ኣብይን መለፍንቲ ኢትዮጵያውያን ኣለትኻ(Ethiopian Elites) ዝምራሕ ኣሃዳዊ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢትዮጵያ ብደም ኤርትራውያን መንእሰያት ንምትካል ኣዩ።** ባባይ ኢትዮጵያ 110 ሚካሎን ህዝቢ ዝሓቐፈት ሃገር፣ ብ4 ሚካሎን ዘከውዋ ንክሰቶይ ሃገር ሰካም ከተሰፍን ምርግጋኽ ኢትዮጵያ ከተምጽኽ ዝብኩ ናይ ምትካከ ጉከባብ፣ " ዘይሰንኻስ ሓጻ ቆርጥመሉ" ከይኑ አዩ ዝርድኣኒ። ኢትዮጵያውያን መንእሰያት ከምሃሩ፣ ሓደሮም ክግብሩ፣ ሓካዩ ዘይብኩም ኤርትራውያን መንእሰያት ክሕ አብ ዘይምክክቶም ሃገር አትዮም መዝሓክ ጥይት ክኾኑሱ፣ " **አይበከፍ አይሰተየ አብ ጎንደር ከይዩ ሞተ**" ዝብኩ ምስካ ቀደሞት የዘኻኽረካ። "ብሓደ ኣምኒ ክለተ ኣዕዋፍ" ከምዝብሃኩ፣ አዚ ንክገረ መገድ፣ **ንመንእሰያት ኤርትራን ትግራይን ንምህላቕን ንምጽናትን ዝተዋደድ ኣኩይ ሸርሒ ኮይኑ ይርኣዩን።**

አብ ክሰኪ አብሳ ዘይብኩ ህዝቢ ትግራይ ዘሰካክሕ ገበን አንድተፈጸመ፣ አሞ ደቅና አሓውትና ኤርትራውያን ኢደም ዝሓወሰኩን፣ ባገብ ዘይምባከና ብተዘዋዋሪ ተኻፈከቲ አብቲ ገበን ይገብረና አኩ። ምንቲ አቲ ዝሃከቅ ዘኩ ወጽዕ ህዝቢ ትግራይን ምኡንቲ አቲ ትባፊኑ ድምጹ ተባቢሱ ደቂ ተመንዚቡ አብ ኢትዮጵያ ከይደም ዝሃከቁ ዘከው ኤርትራዊት ወካደትን ወካደን ሰድራ- ቤታትን፣ ካብ ኣጅንዳ ህግደፍ ወጺኢና፣ ድምጺ ንኹኖም፣ ነቲ ወራር ንኹንና፣ አይፋኩን ባገብ ንባኩ፣ ካብ ትግራይ ድማ ብዘይ ውባኩ- ሕደር ንኸወጹ ብሓባር ጠለባትና ነሰምሰ። ተልኣኾ ሰራዊት ኤርትራ ኣብ ትግራይ ፣ምስ ፍትሓዊ ታሪኽ ዝሓለፈ ቃልሰና ገጽ ንገጽ ዝራጸም ኣዩ።

ህዝቢ ኤርትራ ንፍትሕን ሰካምን ንብዙሕ መዋኪ ወኩይታት ይክይወን፣ ብጅግነት ብዙሕ ደም አፍሲሱ፣ መጨርሻ፣ አብ 1991 ዓ. ም . ሞሳኡ ወይ ጸማ መሪር ቃልሰ፣ ምስ ናጽነት ፍትሕን ሰላምን ተጎናጸፉ፣ ቆጽኪ ሰዩ ባቲሩ ብዝካን ሳዕሳባትን ዕክክታን ሓጎሱ አንጸባሪቅዎ። ሕጂ ክሕ "ተሓጺብካ ናብ ጭቃ" ንወራር ባመጽን ግፍሱን አብ ዘይምክክቶ ውሽጣዊ ጉዳይ ጎረቤት ደመኛ ጸካኢት ሃገርና መሬት ኢትዮጵያ ዘሚቲ ወይ ወፊሩ ደሙ ከም ደም ክከቢ ክፈሰስ

A Call for Concerted Efforts to Safeguard Eritrean Sovereignty

ለዑላውነት ኤርትራ ከይድሬር ኤርትራዊ ዜጋ ሓቢርካ መክት

አይምተገበኝን። ሰኝን ንሓዳ ክሓዱ ሃገር ወጪ - መካኒ ካብ ስጌጣን ምክካይ ሃገርና ባዲሚሶ። ጎረቤትና ትግራይ ኣብ ምብዳም። ሰራዊት ኤርትራ ተቐሲጦም ተኻፊጪትን ተሓባቢርትን ገበን ኢሳያሶን ኣብይን ከይኖም ታሪኻዊ ገበን ይፍጽሙ ኣክዉ።

ኣብ መደምደምታ ክጠቕሶ ዝደኪ፡ ሳካ ሕመቕ ተቃክሶቲ ደምብ - ፍትሒ (ንኹኩ ደካይ ፍትሒ ዝምጠኩት) ናይ ገዛኢ ርእሰና ኢጅንዳ ኢውጺኢና ተሰማሚዕና ከይንሰርሕ ስለ ዝተሰማሚዕና፡ ፈቲና ጸኪኸና ዕረ ኣንዳጥባመና፡ ኣንዳመረርና ውሃብቲ ግብረ-መልሲ ተባግሶን ስርሓትን ህግደፍ ኮይና ተሪፍና ኢና። ስከዚ ሕጂኸ ኣጅንዳ መራሒ ጸቢብ ጉዳኻ ህግደፍ፡ ናብይ ኣዩ ክኣትወና፡ ናብይ ኣዩ ክሰዝረና፡ ኣንታይ ኣዩ ክገብራ ኣዛ ሃገር፡ ኣረ ኣንታይ ኣደሬዕ ኣዩ ክምጽኣኩ ነዚ ምሰሲን ህዝቢ? ዝብኩ ናይ ቀቢጸ - ተሰፋ ሕቶታት ክሓትት ኣግደድ።

ኣምካኸን ንብዙሓት ህወት ዘከዎም ፍጡራቱ ዕጽፊ ዕድመ ሰብ ክሰድኩም ክኩ። ስከምንታይ ንዕድመ ወደ - ሰብ ኣብ 70 ወይ 80 ዓመታት ጥራይ ደሪትዎ፡ ኣንዳበጠኩ ገኪ ገኪ ግዜ ኣስተንተን ኣዩ። ጭኅኔን ርኽሶ ተግባራትን ናይ ሓዳ ሓዳ ወጪ - መካኒቲ ክርኢ ክከኹ ግን፡ ኣዋኡ ኣዚ ጠባይ ኣምካኸሲ፡ ሓቁ ኣባ ኣዩ፡ ክምዚ ባይነት ጭኅኔ ክም ዘጋጥም ፈኪጡ፡ ዕድመ ወደ - ሰብ ኣሕጺሩ ደሪትዎ ክብኩ ባዕከይ ክምጠኩ ፈቲኑ።

ጠባይ-ካውነት ኤርትራ ንዘጠኣኩም
ወድቀት ንክደባት ሃገር
ዘጠኣኩምዎ ዝኸፈ ንሰማኣታትና

ገብረዮሱስ ወጪደሚካኤጌ ካብ ሕ . መ . ኣ (USA)

A Call for Concerted Efforts to Safeguard Eritrean Sovereignty

